

**Medewerker productielijn kleding,
confectie en meubelstoffering**

2de graad A-finaliteit
II-MPK-a

BRUSSEL

D/2024/13.758/136

Versie januari 2024

1 Inleiding

De uitrol van de modernisering secundair onderwijs gaat gepaard met een nieuwe generatie leerplannen. Leerplannen geven richting en laten ruimte. Ze faciliteren de inhoudelijke dynamiek en de continuïteit in een school en lerarenteam. Ze garanderen binnen het kader dat door de Vlaamse regering werd vastgelegd voldoende vrijheid voor schoolbesturen om het eigen pedagogisch project vorm te geven vanuit de eigen schoolcontext. Leerplannen zijn ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialoogschool. Ze versterken het eigenaarschap van scholen die d.m.v. eigen beleidskeuzes de vorming van leerlingen gestalte geven. Leerplannen laten ruimte voor het vakinhoudelijk en pedagogisch-didactisch meesterschap van de leraar, maar bieden ondersteuning waar nodig.

1.1 Het leerplanconcept: vijf uitgangspunten

Leerplannen vertrekken vanuit het **vormingsconcept** van de katholieke dialoogschool. Ze laten toe om optimaal aan te sluiten bij het pedagogisch project van de school en de beleidsbeslissingen die de school neemt vanuit haar eigen visie op onderwijs (taalbeleid, evaluatiebeleid, zorgbeleid, ICT-beleid, kwaliteitsontwikkeling, keuze voor vakken en lessen ...).

Leerplannen ondersteunen **kwaliteitsontwikkeling**: het leerplanconcept spoort met kwaliteitsverwachtingen van het Referentiekader onderwijskwaliteit (ROK). Kwaliteitsontwikkeling volgt dan als vanzelfsprekend uit keuzes die de school maakt bij de implementatie van leerplannen.

Leerplannen faciliteren een **gerichte studiekeuze**. De leerplandoelen sluiten aan bij de verwachte competenties van leerlingen in een bepaald structuuronderdeel. De feedback en evaluatie bij de realisatie ervan beïnvloeden op een positieve manier de keuze van leerlingen na elke graad.

Leerplannen gaan uit van de **professionaliteit** van de leraar en het **eigenaarschap** van de school en het lerarenteam. Ze bieden voldoende ruimte voor eigen inhoudelijke keuzes en een eigen didactische aanpak van de leraar, het lerarenteam en de school.

Leerplannen borgen de **samenhang** in de vorming. Die samenhang betreft de verticale samenhang (de plaats van het leerplan in de opbouw van het curriculum) en de horizontale samenhang tussen vakken binnen structuuronderdelen en over structuuronderdelen heen. Leerplannen geven expliciet aan voor welke leerplandoelen van andere leerplannen in de school verdere afstemming mogelijk is. Op die manier faciliteren en stimuleren de leerplannen leraren om over de vakken heen samen te werken en van elkaar te leren. Een verwijzing van een leraar naar de lessen van een collega laat leerlingen niet alleen aanvoelen dat de verschillende vakken onderling samenhangen en dat ze over dezelfde werkelijkheid gaan, maar versterkt ook de mogelijkheden tot transfer.

1.2 De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs

De leerplannen vertrekken vanuit een gedeelde inspiratie die door middel van een vormingscirkel voorgesteld wordt. We 'lezen' de cirkel van buiten naar binnen.

- Een lerarenteam werkt in een katholieke dialoogschool die onderwijs verstrekt vanuit een **specifieke traditie**. Vanuit het eigen pedagogisch project kiezen leraren voor wat voor hen en hun school goed

onderwijs is. Ze wijzen leerlingen daarbij de weg en gebruiken daarvoor **wegwijzers**. Die zijn een inspiratiebron voor leraren en zorgen voor een Bijbelse 'drive' in hun onderwijs.

- De kwetsbaarheid van leerlingen ernstig nemen betekent dat elke leerling **beloftevol** is en alle leerkansen verdient. Die leerling is **uniek als persoon** maar ook **verbonden** met de klas, de school en de bredere samenleving. Scholen zijn **gastvrije plaatsen** waar leerlingen en leraren elkaar ontmoeten in diverse contexten. De leraar vormt zijn leerlingen vanuit een **genereuze** attitude, hij geeft om zijn leerlingen en hij houdt van zijn vak. Hij durft af en toe de gebaande paden verlaten en stimuleert de **verbeelding en creativiteit** van leerlingen. Zo zaait hij door zijn onderwijs de kiemen van een hoopvolle, **meer duurzame en meer rechtvaardige wereld**.
- Leraren vormen leerlingen door middel van leerinhouden die we groeperen in negen **vormingscomponenten**. De aaneengesloten cirkel van vormingscomponenten wijst erop dat vorming een geheel is en zich niet in schijfjes laat verdelen. Je kan onmogelijk over taal spreken zonder over cultuur bezig te zijn; wetenschap en techniek hebben een band met economie, wiskunde, geschiedenis ... Dwarsverbanden doorheen de vakken zijn belangrijk. De vormingscirkel vormt dan ook een dynamisch geheel van elkaar voortdurend beïnvloedende en versterkende componenten.
- Vorming is voor een leraar nooit te herleiden tot een cognitieve overdracht van inhouden. Zijn meesterschap en passie brengt een leraar ertoe om voor iedere leerling de juiste woorden en gebaren te zoeken om **de wereld te ontsluiten**. Hij introduceert leerlingen in de wereld waarvan hij houdt. Een leraar zorgt er bijvoorbeeld voor dat leerlingen kunnen worden gegrepen door de cultuur van het Frans of door het ambacht van een metselaar. Hij initieert leerlingen in een wereld en probeert hen zover te brengen dat ze er hun eigen weg in kunnen vinden.
- Een leraar vormt leerlingen als **individuele leraar**, maar werkt ook binnen **lerarenteams** en binnen een **beleid van de school**. Het Gemeenschappelijk funderend leerplan helpt daartoe. Het zorgt voor het fundament van heel de vorming dat gerealiseerd wordt in vakken, in projecten, in schoolbrede initiatieven of in een specifieke schoolcultuur.
- De uiteindelijke bedoeling is om **alle leerlingen** kwaliteitsvol te vormen. Leerlingen zijn dan ook het hart van de vormingscirkel, zij zijn het op wie we inzetten. Zij dragen onze hoop mee: de nieuwe generatie die een meer duurzame en meer rechtvaardige wereld zal creëren.

1.3 Ruimte voor leraren(teams) en scholen

De leraar als professional, als meester in zijn vak krijgt vrijheid om samen met zijn collega's vanuit de leerplannen aan de slag te gaan. Hij kan eigen accenten leggen en differentiëren vanuit zijn passie, expertise, het pedagogisch project van de school en de beginsituatie van zijn leerlingen.

De leerplandoelen zijn noch chronologisch, noch hiërarchisch geordend. Ze laten ruimte aan het lerarenteam en de individuele leraar om te bepalen welke leerplandoelen op welk moment worden samengenomen, om didactische werkvormen te kiezen, contexten te bepalen, eigen leerlijnen op te bouwen, vakoverschrijdend te werken, flexibel om te gaan met een indicatie van onderwijstijd.

1.4 Differentiatie

Om optimale leerkansen te bieden is [differentiëren](#) van belang in alle leerlingengroepen. Leerlingen voor wie dit leerplan is bestemd, behoren immers wel tot dezelfde doelgroep, maar bevinden zich niet noodzakelijk in dezelfde beginsituatie. Zij hebben een niet te onderschatten – maar soms sterk verschillende – bagage mee vanuit de onderliggende graad, de thuissituatie en vormen van informeel leren. Het is belangrijk om zicht te krijgen op die aanwezige kennis en vaardigheden en vanuit dat gegeven, soms gedifferentieerd, verder te bouwen. Positief en planmatig omgaan met verschillen tussen leerlingen verhoogt de motivatie, het welbevinden en de leerwinst voor elke leerling.

De leerplannen bieden kansen om te differentiëren door te verdiepen en te verbreden en door de leeromgeving aan te passen. Ze nodigen ook uit om te differentiëren in evaluatie.

Differentiatie door te verdiepen en te verbreden

Sommige leerlingen denken meer conceptueel en abstract. Andere leerlingen komen vanuit een meer concrete benadering sneller tot inzichtelijk denken. Variëren in abstractie spreekt leerlingen aan op hun capaciteiten en daagt hen uit om van daaruit te groeien.

Daarnaast bieden leerplannen kansen om de complexiteit van leerinhouden aan te passen. Dat kan door een complexere situatie te schetsen, een minder ingewikkelde bewerking of handeling voor te stellen, of door meer kennis of vaardigheden aan te bieden om leerlingen uit te dagen.

De ene context kan betekenisvol zijn voor een leerlingengroep, terwijl een andere context dan weer betekenisvoller kan zijn voor een andere leerlingengroep. Leerinhouden in verschillende contexten aanbrengen biedt kansen om leerlingen aan te spreken op hun interesses en daagt hen tegelijk uit om andere interesses te verkennen en zo hun horizon te verruimen.

In 'extra' wenken bij de leerplandoelen en in beperkte mate ook via keuzeleerplandoelen bieden we je inspiratie om te differentiëren door te verdiepen en te verbreden.

Differentiatie door de leeromgeving aan te passen

Doordachte variatie in werkvormen (groepswork, individueel, auditief, visueel, actief ...) vergroot de kans dat leerdoelen worden gerealiseerd door alle leerlingen. Het helpt hen bovendien ontdekken welke manieren van leren en informatie verwerken best bij hen passen.

De ene leerling kan snel of zelfstandig werken, de andere heeft meer tijd of begeleiding nodig. Variëren in de mate van ondersteuning, gericht aanbieden van hulpmiddelen (voorbeelden, schrijfkaders, stappenplannen ...) en meer of minder tijd geven, daagt leerlingen uit op hun niveau en tempo.

Leerlingen op hun niveau en vanuit eigen interesses laten werken kan door te differentiëren in product, bijvoorbeeld door leerlingen te laten kiezen tussen opdrachten die leiden tot verschillende eindproducten.

Het samenstellen van groepen kan een effectieve manier zijn om te differentiëren. Rekening houden met verschil in leerdoelen en leerlingenkenmerken laat leerlingen toe van en met elkaar te leren.

Technologie kan al die vormen van differentiatie ondersteunen. Zo kunnen leerlingen op hun maat werken met digitale leermiddelen zoals educatieve software of online oefenprogramma's.

Differentiatie in evaluatie

Tenslotte laten de leerplannen toe te differentiëren in [evaluatie](#) en feedback. Evalueren is beoordelen om te waarderen, krachtiger te maken en te sturen.

Na de afronding van een lessenreeks of na een langere periode gaan leraren door middel van summatieve evaluatie na waar leerlingen staan. De keuze van een evaluatie- en feedbackvorm is afhankelijk van de vooropgestelde doelen.

Formatieve evaluatie is geïntegreerd in het leerproces en gaat uit van een actieve betrokkenheid van leraar en leerling. Het zet leerlingen aan het denken over hun vorderingen en laat leraren toe om tijdens het leerproces effectieve feedback te geven. Door middel van formatieve evaluatie krijgen leraren een goed zicht op het leerproces van leerlingen zodat ze het verder gericht en waar nodig kunnen bijsturen. Het is bovendien een rijke bron voor leraren om te reflecteren over de eigen onderwijspraktijk en de eigen pedagogisch-didactische aanpak bij te sturen.

1.5 Opbouw van leerplannen

Elk leerplan is opgebouwd volgens een vaste structuur. Alle onderdelen maken inherent deel uit van het leerplan. Schoolbesturen van Katholiek Onderwijs Vlaanderen die de leerplannen gebruiken, verbinden zich tot de realisatie van het gehele leerplan.

De **inleiding** licht het leerplanconcept toe en gaat dieper in op de visie op vorming, de ruimte voor leraren(teams) en scholen en de mogelijkheden tot differentiatie.

De **situering** geeft aan waarop het leerplan is gebaseerd en beschrijft de samenhang binnen de graad en met de onderliggende graad, en de plaats in de lessentabel.

In de **pedagogisch-didactische duiding** komen de inbedding in het vormingsconcept, de krachtlijnen, de opbouw, de leerlijnen, de aandachtspunten met o.m. nieuwe accenten van het leerplan aan bod.

De **leerplandoelen** zijn helder geformuleerd en geven aan wat van leerlingen wordt verwacht. Waar relevant geeft een opsomming of een afbakening (★) aan wat bij de realisatie van het leerplandoel aan bod moet komen. Ook pop-ups bevatten informatie die noodzakelijk is bij de realisatie van het leerplandoel. De leerplandoelen zijn gebaseerd op de minimumdoelen van de basisvorming, de cesuurdoelen of de doelen die leiden naar een beroepskwalificatie. Indien een leerplandoel verder gaat, vind je een '+' bij het nummer van het leerplandoel. Al die leerplandoelen zijn verplicht te realiseren. In een aantal gevallen zijn keuzedoelen opgenomen; die leerplandoelen zijn weergegeven in een grijze kleur en het nummer van het leerplandoel wordt voorafgegaan door 'K'.

De leerplandoelen zijn ingedeeld in een aantal rubrieken. Bovenaan elke rubriek vind je de relevante minimumdoelen van de basisvorming, de cesuurdoelen en/of doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties, afhankelijk van de finaliteit. Als leraar hoef je je die taal niet eigen te maken. Het volstaat dat je de leerplandoelen realiseert zoals opgenomen in het leerplan.

Waar relevant wordt de samenhang met andere leerplannen in dezelfde graad aangegeven, evenals de samenhang met de onderliggende graad.

'Duiding' bij een leerplandoel bevat een noodzakelijke toelichting bij het doel. In pedagogisch-didactische wenken vinden leraren inspiratie om met het leerplandoel aan de slag te gaan. Een rubriek 'extra' bij een leerplandoel biedt leraren inspiratie om verder te gaan dan wat het leerplandoel minimaal vraagt.

De **basisuitrusting** geeft aan welke materiële uitrusting vereist is om de leerplandoelen te kunnen realiseren.

Het **glossarium** bevat een overzicht van handelingswerkwoorden die in alle leerplannen van de graad als synoniem van elkaar worden gebruikt of meer toelichting nodig hebben.

De **concordantie** geeft aan welke leerplandoelen gerelateerd zijn aan bepaalde minimumdoelen, cesuurdoelen of doelen die leiden naar een of meer beroepskwalificaties.

2 Situering

2.1 Samenhang in de tweede graad

Er is samenhang met het leerplan Moderealisatie en textielverzorging uit de A-finaliteit: de competenties zijn gelijkaardig aan die uit de rubriek assemblage- en afwerkingstechnieken. De andere rubrieken uit het leerplan Moderealisatie en Textielverzorging komen hier niet aan bod.

2.2 Samenhang met de derde graad

In de derde graad Moderealisatie A-finaliteit wordt voortgebouwd op de verworven competenties m.b.t. assemblage- en afwerkingstechnieken. Bovendien komen nog twee belangrijke componenten aan bod: de retouche en winkelverkoop. In de rubrieken CPL en Retouchetechnieken uit het leerplan Moderealisatie en textielverzorging uit de tweede graad wordt daarvoor de basis gelegd.

2.3 Plaats in de lessentabel

Het leerplan is gebaseerd op minimumdoelen van de basisvorming en doelen die leiden naar de beroepskwalificatie Medewerker productielijn kleding, confectie en meubelstoffering. Het is bestemd voor volgende studierichtingen: Medewerker productielijn kleding, confectie en meubelstoffering duaal, Aanloop medewerker productielijn kleding, confectie en meubelstoffering duaal* en Aanloop maatschappij en welzijn duaal* (* afhankelijk van de invulling van de schoolcomponent en de aanloopcomponent).

Het leerplan is gericht op 24 lesuren per schooljaar.

Het geheel van de algemene en specifieke vorming in elke studierichting vind je terug op de [PRO-pagina](#) met alle vakken en leerplannen die gelden per studierichting.

3 Pedagogisch-didactische duiding

3.1 Medewerker productielijn kleding, confectie en meubelstoffering en het vormingsconcept

Het leerplan Medewerker productielijn kleding, confectie en meubelstoffering is ingebed in het vormingsconcept van de katholieke dialogeschool. In het leerplan ligt de nadruk op de technische vorming en sociale vorming. De wegwijzers kwetsbaarheid en belofte, rechtvaardigheid en duurzaamheid maken er inherent deel van uit.

Technische vorming

Techniek uit zich als een scheppende menselijke drijfveer om materiële omstandigheden voortdurend aan te passen. Bij het inzetten van technische vaardigheden krijgen jongeren kansen om te groeien in autonomie en verbondenheid. Elk technisch handelen grijpt immers in op een activiteitenketting van mensen en dingen: het productieproces is een aaneenschakeling van stappen/activiteiten. Technische keuzes hebben ook ethische consequenties. Leerlingen zullen meer dan ooit geconfronteerd worden met de vraag naar duurzame ontwikkelingsprocessen, productiemethoden en verantwoorde keuzes qua materialen en middelen. Bij dit alles zal er ook aandacht zijn voor ethisch ondernemen: de modewereld komt naar buiten als een wereld van veel glitter en glamour. Daarachter zit vaak een wereld van bittere

ellende van slecht betaalde werknemers in onveilige en/of ongezonde werkomstandigheden in lageloonlanden (rechtvaardigheid). Het is goed dat ook daar oog voor is.

Sociale vorming

Door sociale vorming leren leerlingen zichzelf en de ander kennen.

De leerlingen hebben zelf zeer diverse culturele, sociale en religieuze achtergronden. In deze richting kan en mag daar niet aan voorbij worden gegaan. Ze krijgen kansen om hun identiteit te ontplooien en hun wereldbeeld te verruimen. Er wordt meer dan vroeger ingespeeld op de diversiteit binnen de leerlingengroep. Diverse culturele en etnische invloeden kunnen aan bod komen.

De leerlingen worden gesteund in het leren leren volgens de eigen mogelijkheden en beperkingen. Sommige leerlingen hebben in deze fase van hun eigen ontwikkeling nood aan extra ondersteuning. Leerlingen die komen uit kwetsbare situaties krijgen zoveel mogelijk kansen om zich te ontplooien, zodat ze op een respectvolle en waardevolle manier kunnen deel uitmaken van onze maatschappij. (kwetsbaarheid en belofte)

Uit die vormingscomponenten en wegwijzers zijn de krachtlijnen van het leerplan ontstaan.

3.2 Krachtlijnen

Werkstukken in diverse soepele materialen realiseren

De leerlingen knippen, stikken en strijken kleding en interieurartikelen. Er wordt gewerkt vanuit stappenplannen en technische fiches waarmee leerlingen diverse afwerkingstechnieken inoefenen. Er wordt voldoende aandacht besteed aan de inrichting en veiligheid van de werkpost.

Kennismaken met verschillende modellen, materialen en afwerkingen

De leerlingen maken kennis met diverse aspecten van de brede confectie. Er wordt in de eerste plaats aandacht besteed aan modellen, materialen, middelen en afwerkingen.

3.3 Opbouw

Dit leerplan biedt de ruimte om zelf keuzes te maken in het clusteren van doelen en zo tot dwarsverbanden te komen. Het is niet de bedoeling om de doelen in chronologische volgorde af te werken. Maak daarover afspraken binnen de vakgroep zodat er een horizontale en verticale afstemming is.

3.4 Leerlijnen

3.4.1 Samenhang in de tweede graad

Er is samenhang met het leerplan moderealisatie en textielverzorging uit de A-finaliteit: voor wat betreft het luik moderealisatie zijn de competenties gelijkaardig aan deze uit de rubriek assemblage- en afwerkingstechnieken. De andere rubrieken uit het leerplan II-MoTe-a (CPL en Retouchetechnieken) komen hier niet aan bod.

3.4.2 Samenhang met de derde graad

In de derde graad Moderealisatie A-finaliteit wordt voortgebouwd op de verworven competenties m.b.t. assemblage- en afwerkingstechnieken. Bovendien komen nog twee belangrijke componenten aan bod: de

retouche en winkelverkoop. In de rubrieken CPL en Retouchetechnieken uit het leerplan Moderealiseren en textielverzorging uit de tweede graad wordt daarvoor de basis gelegd.

3.5 Aandachtspunten

Dit leerplan is opgemaakt voor een duale studierichting. Dat betekent dat de leerplandoelen in nauwe samenwerking met de mentor op de leerwerkplek moeten worden gerealiseerd. Dat gebeurt onder meer via een opleidingsplan. Het is een communicatiemiddel om duidelijke afspraken te maken over de inhoud, de taakverdeling en planning van de opleiding en wordt op maat van de beginsituatie van de leerling uitgewerkt.

Leerlingen die deze richting volgen, halen hun motivatie voornamelijk uit het zelf uitvoeren van taken. Ze leren al doende. Taken die ze met succes uitvoeren, geven hun het nodige zelfvertrouwen om een volgende, iets complexere taak aan te vatten. Voor leerplandoelen die leiden naar een beroepskwalificatie gaan we in de tweede graad uit van eenvoudige situaties of situaties waarin leerlingen vaardigheden volgens richtlijnen en onder begeleiding toepassen.

De doelstellingen kunnen gerealiseerd worden via een leerproces waarbij de leerlingen stap voor stap leren, groeien in zelfstandigheid en ervaren hoe ze de verschillende taken tot een goed einde kunnen brengen.

De leerplandoelen stellen geen volgorde van werken voor. Het is echter van groot belang om timing af te stemmen met het bedrijf waar de leerling de opleiding volgt. Dit om de leerlijn logisch te kunnen opbouwen, om overlap te vermijden en te garanderen dat elk onderdeel voldoende aan bod kan komen.

Het gebruik van het toepasselijk bronnenmateriaal voor technieken kan de efficiëntie en de motivatie bij de leerlingen verhogen. Het bestaande bronnenmateriaal is zeer divers: van tekst tot informatieve filmpjes. Het nastreven van de vooropgestelde kwaliteitseisen en toleranties draagt bij tot een goed afgewerkt product.

Vanuit dit leerplan is er ook aandacht voor de bredere vorming van de leerling met aandacht voor duurzaamheid, budget, ICT, communicatie...

Om de beroepsgerichte vorming in de A-finaliteit effectief te realiseren, is het van belang dat leerlingen een aantal generieke competenties verwerven. Zij fungeren als onderbouw van de beroepsgerichte vorming, ze zijn de voorwaarde om die vorming te kunnen realiseren. In sommige gevallen worden die generieke competenties in het leerplan binnen specifieke doelen uitgediept of geconcretiseerd, maar in alle gevallen is het belangrijk dat je er als leraar en lerarenteam oog voor hebt. We hebben die competenties opgenomen in LPD 1.

3.6 Leerplanpagina

Wil je als gebruiker van dit leerplan op de hoogte blijven van inspirerend materiaal, achtergrond, professionalisering en lerarennetwerken, surf dan naar de [leerplanpagina](#).

4 Leerplandoelen

Minimumdoelen, cesuurdoelen of doelen die leiden naar BK

LPD 1 De leerlingen handelen

- in teamverband (organisatiecultuur, communicatie, procedures);
- economisch en duurzaam;
- hygiënisch.

Wenk: Dit doel biedt kansen om een aantal doelen van het Gemeenschappelijk funderend leerplan betekenis te geven.

Wenk: Je kan dit leerplandoel zien in samenhang met LPD 3 en 6.

LPD 2 De leerlingen stellen de naaimachine in voor een correcte steekvorming in functie van garen, stof en afwerking.

- ★ Werking en bediening van machine en selecteren van programma
Preventief en curatief basisonderhoud

Wenk: Je kan aandacht hebben voor bedrading, steeklengte en steekbreedte, naaldpositie, keuze en vervanging van naalden en persvoet en eenvoudige storingen.

Wenk: Je kan gedifferentieerd werken waarbij de leerlingen de nodige begeleiding krijgen om tot zelfstandigheid te komen. Voor sommige leerlingen zal dit veel tijd vergen.

Wenk: Er zijn nog een aantal instellingen waarbij, afhankelijk van het soort machine en de afwerking, rekening kan worden gehouden met onder andere het aan- en afhechten, draad afsnijden of niet ...

Wenk: Basisonderhoud houdt, naast het schoonmaken van de machine, eveneens in dat de leerlingen het oliepeil nakijken, oliën, draadjes verwijderen, stofrestjes en spelden verwijderen ...

LPD 3 De leerlingen richten hun werkpost veilig, ergonomisch en efficiënt in met inbegrip van het monteren van gereedschap en hulpstukken en voorzien de te verwerken/bewerken onderdelen.

Wenk: De leerlingen besteden voldoende aandacht aan de veiligheidsvoorschriften, niet enkel van de eigen werkpost, maar ook binnen het atelier/lokaal.

Wenk: De leerlingen kunnen veiligheidsinstructiekaarten en handleidingen van de verschillende apparaten raadplegen .

Wenk: De verschillende werkposten komen aan bod zoals bv. huishoudmachine, snelstikker, overlockmachine, coverlockmachine, blindzoommachine, strijkinrichting ...

LPD 4 De leerlingen gebruiken de juiste vaktaal met kennis van materialen en technieken, artikelen en apparatuur.

- ★ Artikelenkennis: interieurartikelen, verschillende modellen voor textiel- en confectieartikelen

Wenk: De leerkracht gebruikt vaktaal zeer frequent, zodanig dat de leerlingen na verloop van tijd termen op de juiste manier benoemen, begrijpen en toepassen.

Wenk: Tijdens het verwerken herkennen en benoemen de leerlingen de verschillende geknipte onderdelen. Door veelvuldig gebruik van de vaktaal verwerven de leerlingen eveneens de noodzakelijke technische termen. Dit is belangrijk bij het lezen van [technische](#) fiches, gebruiksaanwijzingen, veiligheidsvoorschriften, instructiefiches...

Wenk: Bij het registreren en rapporteren (LPD 9) is het eveneens noodzakelijk dat de juiste vaktaal wordt gebruikt.

LPD 5 + De leerlingen meten correct specifieke maten op.

Wenk: Leerlingen leren nauwkeurig opmeten in functie van het uit te voeren werk:

- de belangrijkste lichaamsmaten: totale lengte, borstomtrek, lendenomtrek, heupenomtrek. Op basis daarvan bepalen ze een correct maatnummer. Daarbij maken de leerlingen kennis met verschillende matentabellen;
- de noodzakelijke opmetingen voor andere confectie-artikelen zoals gordijnen, kussens, zitmeubelen, zeilen ...

LPD 6 De leerlingen realiseren volgens instructies een eenvoudig snijpatroon.

Wenk: Bij dit doel verwerven de leerlingen al doende inzicht in het belang van naadwaarden. Een volledig snijpatroon bevat gegevens zoals draadrichting, naadwaarden, merkpunten, symbolen ...

Wenk: Geef aandacht aan het economisch handelen: er kan heel zuinig worden omgesprongen met de stoffen wanneer daar voldoende oog voor is. Dat is dan tevens een stap richting duurzamer omgaan met materialen.

Wenk: Bij dit doel kan je werken vanuit uitraderen, omlijnen of het digitaal uitprinten van patronen. Je kan ook vertrekken van een aangereikt modelpatroon om tijd te besparen. Leerlingen gebruiken gepaste materialen zoals geodriehoek, fijn potlood, boogmal ...

LPD 7 De leerlingen snijden, stikken en strijken volgens instructies diverse textielmaterialen rekening houdend met de belangrijkste kenmerken, mogelijkheden en beperkingen ervan.

- ★ Kenmerken van garen, weefsels en textielmaterialen.
Assemblage- en montagetechnieken voor kledij en confectie

Wenk: De leerlingen krijgen de kans om op eigen tempo diverse werkstukken uit te

voeren. Leerlingen moeten dus niet allemaal klassikaal aan hetzelfde werkstuk bezig zijn. Differentiëren op basis van de competenties van de leerlingen en de beginsituatie is dus wenselijk. De competenties die leerlingen op de werkvloer verwerven zullen eveneens de differentiatie in de klas bepalen.

Wenk: Het is de bedoeling dat leerlingen de eigenschappen en verwerkingsmogelijkheden leren kennen vanuit het verwerken van de stoffen. Je kan voldoende aandacht besteden aan het economisch en duurzaam omgaan met middelen en materialen. Ze recyclen indien mogelijk.

Wenk: Het is zeker nuttig om bij het gebruik van mengweefsel de vergelijking te maken met de verwante zuivere stoffen. Je kan de leerlingen laten testen op verschillende stoffen. Ook uit een verkeerde behandeling kan men veel leren. Kenmerken van garens om de juiste keuze te kunnen maken ...

Wenk: De leerlingen kunnen hun bevindingen noteren (registreren, rapporteren).

LPD 8 De leerlingen voeren diverse afwerkingstechnieken uit volgens een technische fiche.

★ Verwerkingsmogelijkheden van textielmaterialen

Wenk: Je kan leerlingen een stappenplan aanbieden.

Wenk: Technische fiches zijn er niet enkel op papier, ook digitaal, filmpjes ...

Wenk: De volgende afwerkingstechnieken kunnen aan bod komen:

- verzamelnaden/dubbelen;
- randafwerkingen: bv. enkele zoom, dubbele zoom, handgenaaide zoom, valse zoom, biasafwerkingen;
- sluitingen:
 - ritsen, bv. rits met één stiksel, rits met twee stiksels, blinde rits, gulpsluiting ...
 - knoopsgat en knoop;
 - ringen, haken, gespen en trenzen ...
- zakken, bv. steekzak, opgestikte zak, zak in naad ...
- splitten, bv. split in naad, split met beleg, Amerikaans mouwsplit ...
- lendenband;
- nepen en plooien;
- polsboorden;
- hemdbloeskragen;
- tussenstrijk uitvoeren, bekleven of strijken van sluitings- en verstevigingselementen en aangebrachte markeringen en plooien.

LPD 9 De leerlingen registreren de gegevens van de activiteiten.

Wenk: De leerlingen kunnen zowel manueel als digitaal registreren: tijdstip, aantal stukken en gebruik van materiaal. Correct gebruik van vaktaal is noodzakelijk.

LPD 10 De leerlingen controleren de verwerkte stukken en onderdelen op kwaliteit.

Wenk: Controle gebeurt niet enkel op het einde, maar bij elke stap kan een tussentijdse evaluatie van kwaliteit en maat de leerling verder op weg helpen.

Wenk: Communicatie is een belangrijk aspect van het evalueren. Er zal overleg zijn tussen leraar/mentor en de leerling en wellicht ook met collega's/medeleerlingen. Belangrijk is dat deze communicatie met het nodige respect verloopt en dat van beide zijden inspanningen geleverd worden om te bewaken dat men elkaar goed begrijpt.

LPD 11 De leerlingen ontwerpen een oplossing voor een probleem of een uitdaging door wetenschap, wiskunde of technologie geïntegreerd aan te wenden in de context van mode.

Wenk: Dit leerplandoel kan je op een projectmatige manier realiseren. Het kan gaan om een probleem of uitdaging die kleinschalig is en aansluit bij de leefwereld van de leerlingen.

Wenk: Het is aangewezen om te vertrekken van een specifieke situatie. Leerlingen zetten kennis en vaardigheden in door creatief denken: ze bedenken mogelijke oplossingen, wegen ze tegenover elkaar af en maken keuzes. Stappenplannen kunnen dit proces ondersteunen. Een probleemoplossend proces verloopt systematisch, maar kan je niet voorstellen als een vast ritueel of recept.

Wenk: Je kan een informatierijke omgeving voorzien waarin leerlingen vlot inspiratie kunnen verzamelen. Het is waardevol om ook tussentijdse resultaten te bespreken. Leerlingen kunnen ook feedback aan elkaar geven.

Wenk: Goed gekozen problemen of uitdagingen kunnen spontaan aanleiding geven tot integratie van meerdere domeinen of disciplines. Voorbeelden van problemen en uitdagingen waarvoor een relatief eenvoudige (model)oplossing kan worden ontwikkeld:

Wenk: Je kan de leerlingen in groep laten zoeken naar oplossingen of alternatieven. Bv. werken met een beperkt budget en daarvoor de nodige berekeningen uitvoeren; i.v.m. het economisch omgaan met materialen: de benodigde of beschikbare stof optimaal benutten, oppervlaktes vergelijken ... Je kan 2D-3D inzicht toepassen.

Wenk: De leerlingen kunnen zoeken naar oplossingen voor slijtage met diverse technieken (versteviging, materialen, stofkeuze ...); niet elastische stof elastisch maken (materialenkennis, vezelsterkte ...). Kies eenvoudige problemen die ze zelf kunnen oplossen, mits enige hulp.

Wenk: Je kan aandacht besteden aan keuzes die leerlingen maakten bij het ontwerpen van een oplossing. Leerlingen kunnen die beargumenteren en hun denkproces illustreren: door foto's te nemen van deeloplossingen; documentatie te verzamelen; tekeningen, schema's, eenvoudige berekeningen te maken; een proefmodel samen te stellen ...

Wenk: De leerlingen ontwerpen een oplossing, maar hoeven die oplossing niet effectief te realiseren. De oplossing kan verschillende vormen aannemen en moet worden getest of geëvalueerd: een nieuwe of aangepaste werkwijze, een interventie, een technisch systeem (product, apparaat ...).

5 Lexicon

Technische fiche

Een technische fiche is een werkfiche waarop alle technische gegevens staan om een werkstuk te realiseren. Een technische fiche kan een werkvolgorde/beschrijving bevatten alsook vlaktekeningen, technische tekeningen, symbolen ...

6 Basisuitrusting

Basisuitrusting verwijst naar de infrastructuur en het (didactisch) materiaal die beschikbaar moeten zijn voor de realisatie van de leerplandoelen.

Om de leerplandoelen te realiseren dient de school of de werkplek of een extern opleidingscentrum minimaal de hierna beschreven infrastructuur en materiële en didactische uitrusting ter beschikking te stellen die beantwoordt aan de reglementaire eisen op het vlak van veiligheid, gezondheid, hygiëne, ergonomie en milieu. Specifieke benodigde infrastructuur of uitrusting hoeft niet noodzakelijk beschikbaar te zijn op school. Beschikbaarheid op de werkplek of een andere externe locatie volstaan. We adviseren de school om de grootte van de klasgroep en de beschikbare infrastructuur en uitrusting op elkaar af te stemmen.

6.1 Infrastructuur

Een multifunctioneel lokaal waar de sfeer van de studierichting wordt uitgestraald:

- met prikborden, magneetborden en magneten, multifunctionele ophangmogelijkheden;
- dat qua grootte, akoestiek en inrichting geschikt is
 - voor verschillende opstellingen. De herschikking van de tafels en stoelen moet snel en gemakkelijk kunnen verlopen;
 - om voldoende didactisch materiaal te kunnen opbergen;
- met een (draagbare) computer die met internet verbonden is;
- met de mogelijkheid om (bewegend) beeld kwaliteitsvol te projecteren; met presenter met laseraanwijzer. Eventueel mogelijkheid tot verduistering (afhankelijk van de lichtinval en projectieapparatuur);
- met de mogelijkheid om geluid kwaliteitsvol weer te geven; speaker voor bv. voorbeeldfilmpjes, reportages, muziek, opnames van oefeningen;
- met de mogelijkheid om draadloos internet te raadplegen met een aanvaardbare snelheid.

Een bergruimte om materialen, leermiddelen en didactisch materiaal op te bergen.

Een zone om afval te sorteren, recycleren en te stockeren.

6.2 Materiaal, toestellen, machines en gereedschappen

De leerlingen kunnen beschikken over opzoekmogelijkheden: in het lokaal is er minstens een mogelijkheid om op te zoeken (bv. minstens 2 computers voor de leerlingen).

- (Semi)professionele strijkapparatuur.
- Huishoudmachine en snelstikker.
- Overlock machine: minimum één.

- Coverlock machine.
 - Blindzomer.
 - Voor elke werkende leerling: een naaimachine met toebehoren.
- Het aanwezige materiaal is voldoende voor de grootte van de leerlingengroep.

6.3 Materiaal en gereedschappen waarover elke leerling moet beschikken

Om de leerplandoelen te realiseren moet elke leerling over onderstaand materiaal kunnen beschikken. De school bespreekt in de schoolraad wie (de school, de werkplek of de leerling) voor dat materiaal zorgt. De school houdt daarbij uitdrukkelijk rekening met gelijke kansen voor alle leerlingen.

- (Goedkope) stoffen voor gebruik door de leerlingen bv. als proefmateriaal of om werkstukken te realiseren.
- Klein gereedschap.
- Tas, doos of kist om persoonlijke materialen in op te bergen.
- Persoonlijke materialen: diverse scharen, kopspelden, naainaalden, lintmeter, zoommeter, tornmesje, breekmes, krijt, zeepje of kleermakerspotlood of markeerstift, potloden, lat van minimum 50cm, boogmal, geodriehoek van minimum 20cm.
- Papier om patronen te tekenen.
- (Grote) latten en tekendriehoeken.
- Fournituren.
- Bevestigingsmaterialen, lijm, plakband, tape ...

7 Glossarium

In het glossarium vind je synoniemen voor en een toelichting bij een aantal handelingswerkwoorden die je terugvindt in leerplandoelen en (specifieke) minimumdoelen van verschillende graden.

Handelingswerkwoord	Synoniem	Toelichting
Analyseren		Verbanden zoeken tussen gegeven data en een (eigen) besluit trekken
Beargumenteren	Verklaren	Motiveren, uitleggen waarom
Beoordelen	Evalueren	Een gemotiveerd waardeoordeel geven
Berekenen	Berekeningen uitvoeren	
Berekeningen uitvoeren	Berekenen	
Beschrijven	Toelichten, uitleggen	
Betekenis geven aan	Interpreteren	

Een (...)cyclus doorlopen	Een (...)proces doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
Een (...)proces doorlopen	Een (...)cyclus doorlopen	Via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken
Evalueren	Beoordelen	
Gebruiken	Hanteren, inzetten, toepassen	
Hanteren	Gebruiken, inzetten, toepassen	
Identificeren		Benoemen; aangeven met woorden, beelden ...
Illustreren		Beschrijven (toelichten, uitleggen) aan de hand van voorbeelden
In dialoog gaan over	In interactie gaan over	
In interactie gaan over	In dialoog gaan over	
Interpreteren	Betekenis geven aan	
Inzetten	Gebruiken, hanteren, toepassen	
Kritisch omgaan met	Kritisch gebruiken	
Kwantificeren		Beredeneren door gebruik te maken van verbanden, formules, vergelijkingen ...
Onderzoeken	Onderzoek voeren	Verbanden zoeken tussen zelf verzamelde data en een (eigen) besluit trekken
Onderzoek voeren	Onderzoeken	
Reflecteren over		Kritisch nadenken over en argumenten afwegen zoals in een dialoog, een gedachtewisseling, een paper
Testen	Toetsen	
Toelichten	Beschrijven, uitleggen	

Toepassen	Gebruiken, hanteren, inzetten	
Toetsen	Testen	
Uitleggen	Beschrijven, toelichten	
Verklaren	Beargumenteren	Motiveren, uitleggen waarom

8 Concordantie

8.1 Concordantietabel

De concordantietabel geeft duidelijk aan welke leerplandoelen de doelen die leiden naar de beroepskwalificatie (BK) realiseren.

Leerplandoel	Doelen die leiden naar de beroepskwalificatie
1	BK 01; BK 02; BK 03; BK 04; BK 14
2	BK 06; BK 09; BK 10; BK g; BK j
3	BK 04; BK 05; BK 06
4	BK c; BK d
5	-
6	BK 07; BK 11; BK c
7	BK 07; BK 12; BK a; BK c; BK e; BK f, BK h; BK j
8	BK 07; BK 13; BK f; BK h; BK i
9	BK 08
10	BK 02; BK 14; BK b
11	MD 06.14

8.2 Minimumdoelen basisvorming

06.14 De leerlingen ontwerpen een oplossing voor een probleem door wetenschappen, technologie of wiskunde geïntegreerd aan te wenden.

Voetnoot:

Rekening houdend met concepten van de tweede graad en de context waarin dit minimumdoel aan bod komt.

8.3 Doelen die leiden naar de beroepskwalificatie

1. De leerlingen werken in teamverband (organisatiecultuur, communicatie, procedures)
2. De leerlingen handelen kwaliteitsbewust
3. De leerlingen handelen economisch en duurzaam
4. De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch
5. De leerlingen voorzien de werkpost van te verwerken/bewerken onderdelen, het gereedschap en de hulpgoederen.
6. De leerlingen monteren gereedschap en hulpstukken, stellen de machine/apparatuur in of selecteren het programma.
7. De leerlingen verwerken/bewerken de productenonderdelen volgens de specificaties van de technische fiche of instructies.
8. De leerlingen registreren de gegevens van de activiteiten.
9. De leerlingen voeren preventief of curatief basisonderhoud uit van machines/apparaten.
10. De leerlingen maken de machine startklaar.
11. De leerlingen maken de te verwerken onderdelen van kleding, confectie en interieurartikelen klaar voor verwerking.
12. De leerlingen verwerken de stukken en onderdelen van de kleding, confectie en interieurartikelen.
13. De leerlingen werken de stukken en onderdelen van kleding, confectie en interieurartikelen af.
14. De leerlingen voeren een controle uit op de verwerkte stukken en onderdelen van kleding, confectie en interieurartikelen.

Aanvullende onderliggende kennis

De opgenomen kennis staat steeds in functie van de specifieke vorming van deze studierichting.

- a. Kenmerken van garen, kenmerken van weefsels en textielmaterialen
- b. Kwaliteitsnormen
- c. Stik- en snijgereedschap
- d. Verschillende modellen voor textiel- en confectieartikelen
Technieken en procedures:
- e. Assemblage- en montagetechnieken voor kledij en confectie
- f. Machinale stiktechnieken
- g. Onderhoud van de machines
- h. Productietechnieken kleding en confectie
- i. Verwerkingsmogelijkheden van textielmaterialen
- j. Werking en bediening van de machine

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Het leerplanconcept: vijf uitgangspunten	3
1.2	De vormingscirkel – de opdracht van secundair onderwijs	3
1.3	Ruimte voor leraren(teams) en scholen	4
1.4	Differentiatie	4
1.5	Opbouw van leerplannen.....	6
2	Situering	7
2.1	Samenhang in de tweede graad	7
2.2	Samenhang met de derde graad.....	7
2.3	Plaats in de lessentabel.....	7
3	Pedagogisch-didactische duiding	7
3.1	Medewerker productielijn kleding, confectie en meubelstoffering en het vormingsconcept.....	7
3.2	Krachtlijnen	8
3.3	Opbouw.....	8
3.4	Leerlijnen.....	8
3.4.1	Samenhang in de tweede graad	8
3.4.2	Samenhang met de derde graad.....	8
3.5	Aandachtspunten	9
3.6	Leerplanpagina.....	9
4	Leerplandoelen	10
5	Lexicon	14
6	Basisuitrusting	14
6.1	Infrastructuur	14
6.2	Materiaal, toestellen, machines en gereedschappen.....	14
6.3	Materiaal en gereedschappen waarover elke leerling moet beschikken	15
7	Glossarium.....	15
8	Concordantie	17
8.1	Concordantietabel.....	17
8.2	Minimumdoelen basisvorming	17
8.3	Doelen die leiden naar de beroepskwalificatie.....	18

